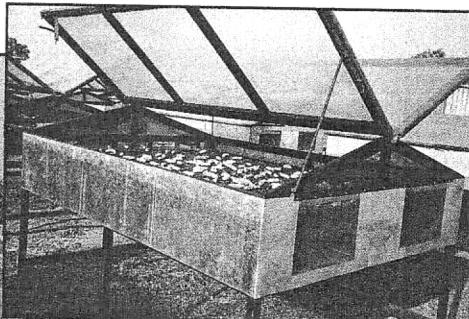
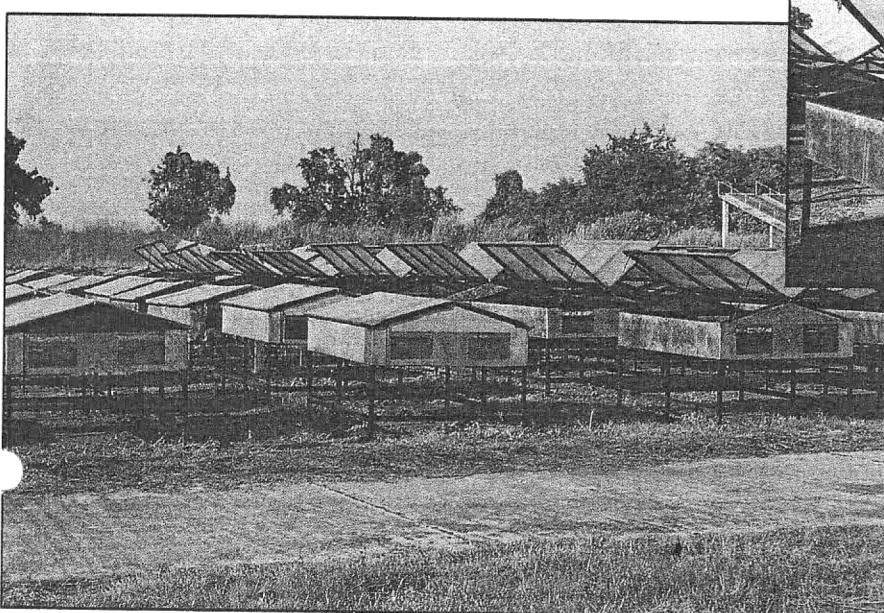

การพัฒนาการแปรรูปกลัวจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

วสี ลือประเสริฐ
สมาคมเทคโนโลยีที่เหมาะสม

การตากกลัวโดยใช้ถุ๊กี่เพลิดคิดคันขึ้นจาก
การเรียนรู้จากประสบการณ์ของชาวบ้านเอง
มีความเหมาะสมมากแค่ไหน ชาวบ้านท่านนี้ที่จะรู้

กลัว¹ พืชพื้นบ้านของประเทศไทย เป็นผลไม้ที่ทรงคุณค่าทางอาหารมากชนิดหนึ่ง ผลและปลีกลัวมีสรรพคุณเป็นยารักษาอาการแพลงในกระเพาะอาหาร โดยผลดินให้เป็นยาฝาดสมาน แก้ท้องเสีย และช่วยย่อยอาหารผลสุก ช่วยระบบ และบรรเทาอาการริดสีดวงทวาร ส่วนปลี เป็นยาแก้โรคโลหิตจาง ลดน้ำตาลในเลือด แก้โรคเกี่ยวกับล้าไส้ กลัวที่พบในประเทศไทยมีอยู่ประมาณ 59 ชนิด² และมีการพัฒนาพันธุ์กลัวบางชนิดเพื่อการส่งออกในต่างประเทศ เช่น กลัวหอม พันธุ์กลัวหอมเขียว กลัวหอมทอง และหอมทองได้หวาน เป็นต้น แต่ถ้าจะพูดถึงกลัวที่รสชาติถูกปากคนไทยสุดก็น่าจะเป็นกลัวน้ำวัว ซึ่งนอกจากจะรับประทานผลสุกสดๆ แล้ว อาหารแปรรูปจากกลัวน้ำวัว ก็มีรสชาติดีและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรได้ อาจจะมีราคากิโลกรัมลัวน้ำวัวสูงเสียอีกอย่างไรก็ตามเทคนิคในการแปรรูปกลัวน้ำวัวก็ได้ถูกพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ จากนักวิชาการของสถาบันต่างๆ และจากทั่วโลกต่างๆ

จังหวัดพิษณุโลก เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีชื่อเสียงในด้านการแปรรูปกลัวน้ำวัว โดยการตากแห้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอำเภอบางกระครุ่ม ซึ่งมีการผลิตกลัวตากแห้งมาตั้งแต่ยังมีการใช้เส้นทางน้ำในการสัญจรไปมา และไม่มีผลกระทบต่อกลัวตากในเรื่องฝุ่นละอองและความสะอาด จนกระทั่งในปัจจุบันมีถนนหลายสายตัดผ่านเข้าไปในหมู่บ้านที่มีการผลิตกลัวตาก และปัญหาในเรื่องของฝุ่นละอองก็กล่าวถึง ชาวบ้านในหมู่บ้านบางกระครุ่ม ตำบลบางกระครุ่ม อำเภอบางกระครุ่ม จังหวัดคันธ์ตากกลัวที่สามารถบังกันแมลงวันและฝุ่นละอองได้ด้วยและมีการพัฒนาจากเดิมที่ใช้กระจากทำเป็นส่วนหลังคา มาเป็นการใช้พลาสติก ซึ่งช่วยให้มีการระบายความร้อนได้ดี ไม่ทำให้เกิดโภน้ำและเชื้อรากที่จะตามมา

ตู้ตากกลัวภูมิปัญญาชาวบ้านนี้ กลุ่มแม่บ้านบางคูเป็นผู้คิดคิตริเริ่มขึ้น โดยในตอนแรกใช้ไม้อัดทำเป็นแผ่น และใช้กระจากเป็นหลังคา แต่เนื่องจากปัญหาการเกิดความชื้นและระบายอากาศได้ช้า เพราะความร้อนที่ได้รับจากดวงอาทิตย์ในเวลา

กลางวัน และเก็บสะสมไว้ที่กระยะนายได้ช้า เมื่อได้รับความเย็นในเวลากลางคืนจะเกิดการควบแน่นเป็นหยดน้ำ ทำให้มีความชื้นภายในตู้สูง ซึ่งเป็นผลให้กลัวยแห้งช้าและเป็นรา นอกจากนี้ไม่มีราคาแพงขึ้น และผู้พัฒนา ทำให้ดันทุนในการผลิตมีราคาสูง ทางก่อรุ่นจึงได้ดัดแปลงใหม่โดยใช้พลาสติกแทนกระจาด เนื่องจากพลาสติกมีความหนาแน่นน้อยกว่าสามารถบรรยายความร้อนได้มากกว่า ส่วนผังนังใช้สังกะสีแทนไม่มีราคาแพง แต่สังกะสีมีข้อเสียตรงที่จะทำให้ความชื้นในตู้สูง จึงใช้ตาข่ายเหล็กทำช่องระหว่างอากาศบริเวณด้านข้างๆ ละสองช่อง และหลังคาดสามารถเปิดปิดได้ ส่วนโครงสร้างใช้เหล็กเพื่อให้มีความแข็งแรงทนทานขนาดของตู้กว้างประมาณ 1.5 เมตรยาวประมาณ 2 เมตร ราคาค่าก่อสร้างตู้ลักษณะ 4,500 บาท

คุณละเอียด สิงหลักษณ์ ประธนา กกลุ่มแม่บ้านเกษตร อธินายการทำงานของตู้และการตากกลัวยโดยใช้ตู้นี้ให้พังว่าในการตากกลัวยนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงมีอยู่ 3 เรื่องใหญ่ คือ การควบคุมอุณหภูมิ ระยะเวลาการตาก และการทับกลัวย ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อสี รสชาติและความสวยงามของกลัวยตาก

การเตรียมกลัวยดิบ โดยการนำกลัวยดิบมาเก็บในโรงเก็บและคลุมทับด้วยพลาสติก ทึ่งไว้ประมาณ 1 คืน หลังจากนั้นเอพลาสติกออกแล้วผึ่งไว้ในที่ร่มต่ออีก 4 วัน จึงนำมาตากในตู้ตากกลัวยโดยใช้เวลาประมาณ 6–7 วันแล้วแต่ว่าแดดดีหรือไม่ การตากจะตากเฉพาะในช่วงกลางวันเท่านั้น ส่วนกลางคืนจะต้องนำมาเก็บไว้ในที่ร่มนอกตู้ หลังจากตากในตู้ได้ 4 วันต้องนำออกมาทับให้กลัวยแบบโดยใช้มือกดทับ ในขั้นตอนนี้จะใช้น้ำเกลือเป็นตัวช่วยในการเก็บรักษา ใช้มือจุ่มในน้ำเกลือก่อนแล้วจึงมากดทับที่กลัวย การใช้มือจะทำให้ประมาณน้ำหนักที่กดทับได้ไม่ทำให้กลัวยแตกหรือแบบจนเกินไปหลังจากนี้ต้องนำกลัวยออกตากอีกประมาณ 2 วันจึงจะนำมาเรียงใส่ถุงชำห่น่ายทางกลุ่มจะนำไปจำหน่ายในราคายาสั่งถุงละ 25 บาท และขายปลีกราคาถุงละ 35 บาท

สำหรับผู้ที่สนใจต้องตากกลัวยแบบที่กลุ่มออกแบบให้นี้สามารถติดต่อขอรายเพิ่มเติมได้ที่คุณละเอียด สิงหลักษณ์ 137 หมู่ที่ 3 บ้านเกษตร ตำบลบางกระฐุ่ม อำเภอบางกระฐุ่ม จังหวัดพิษณุโลก 65110 โทรศัพท์ 01-604-1237

คุณละเอียด สิงหลักษณ์ ประธนา กกลุ่มแม่บ้านเกษตร
แกนนำสำคัญในการประดิษฐ์คิดค้น และใช้ตู้นี้ในการผลิตกลัวยตาก

ข้อมูลเพิ่มเติม

1. กลัวยน้ำว้ามีชื่อทางวิทยาศาสตร์ว่า *Musa sapientum Linn.* อยู่ในวงศ์ MUSACEAE
2. การวิจัยการอนุรักษ์พันธุ์กลัวยในประเทศไทย พ.ศ. 2522–2526 โดยแบบญุ่爵士 ศิลปักษ์ และฉลองชัย แบบประเสริฐ แห่งภาควิชาพืชสวน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และการสำรวจเพิ่มเติมของกวิศว์ วนิชกุล ภาควิชาพืชสวน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์